



Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 5. februar 2013

Offentligt referat fra Europaudvalgets møde 18/1-13

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 18. januar 2013.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra behandlingen af alle åbne punkter på Europaudvalgets dagsorden. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra behandlingen af de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og det fortrolige referat identiske.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Louise Juul
Europaudvalgets Sekretariat



REFERAT
AF 16. EUROPAUDVALGSMØDE

Mødedato: Fredag den 18. januar 2013
Tidspunkt: Kl. 10:00
Sted: Vær. 2-133

Dagsorden

Den 17. januar 2013

- FO 1. Rådsmøde nr. 3215 (økonomi og finans) den 22. januar 2013
Forelæggelse ved økonomi- og indenrigsministeren
2. Samråd med økonomi- og indenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål I
om det nye kapitalkravsdirektiv
KOM (2011) 0452, KOM (2011) 0453
EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål I
EU-note (11) – E 4 (notat af 11/10-11 om nye regler for
kapitaldækning til finansielle kreditinstitutter og
investeringsselskaber)
3. Samråd med økonomi- og indenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål H
om anvendelsen af det strukturelle underskud i finanspolitikken
EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål H
EU-note (12) – E 7 (notat af 19/11-12 om problemstillinger ved
opgørelse af den strukturelle saldo for de offentlige finanser i EU
og Danmark)
- L 4. Udvalgets behandling af Kommissionens forslag om indbyrdes
tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser
om fremstilling, præsentation og salg af tobak og tobaksrelaterede
produkter
KOM (2012) 0788
EU-note (12) – E 14 (EU-note af 15/1-13 om tobaksdirektivet)

L 5. Eventuelt

Der vedlægges foreløbig oversigt over det under punkt 1 nævnte møde

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg

FO =Forhandlingsoplæg

FL =Forventet lukket behandling

L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3215 (økonomi og finans) den 22. januar 2013
Dagsorden, 3. udgave

1. Præsentation af det irske formandskabs arbejdsprogram
 - *Udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 2)

2. Europæisk semester: Kommissionens Vækstundersøgelse 2013
 - *Udveksling af synspunkter*
KOM (2012) 0750, KOM (2012) 0752
Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 18)
Udvalgmødereferat:
EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 428, behandlet i EEU 30/11-12)

3. Opfølgning på Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2012
 - *Udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 21)

4. Meddelelse og handlingsplan til styrkelse af bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse
 - *Præsentation*
KOM (2012) 0722
Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 24)
EUU alm. del (12) – bilag 136 (invitation til Concord Danmarks high level conference)
KOM (2012) 0722 – bilag 1 (henvendelse af 17/1-13 fra Concord Danmark vedr. skattesvig og skatteunddragelse)

5. Bemyndigelse af forstærket samarbejde om afgift på finansielle transaktioner
 - *(Evt.) rådsbeslutning*
KOM (2012) 0631
Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 26)
KOM (2011) 0594 – svar på spørgsmål 3
KOM (2011) 0594 – svar på spørgsmål 4
EU-note (11) – E 33 (notat af 18/5-12 om skat på finansielle transaktioner, nye beregninger fra Kommissionen)
Udvalgmødereferat:
EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 424, behandlet i EEU 30/11-12)

- FO 6. Revision af direktiv om investeringsinstitutter mv. (UCITS V)
 - *Tidlig forlæggelse*
KOM (2012) 0350

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 31)

7. Forordning om dokumenter med central information om investeringsprodukter (PRIPs)

– *Tidlig forlæggelse*

KOM (2012) 0352

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 39)

8. Eventuelt

9. Siden sidst

Dagsordenspunkt 1, 2 og 3 hører under Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort. Punkt 4 hører under Skatteministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort. Punkt 5 hører under Erhvervs- og Vækstministeriets, Skatteministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort. Punkt 6 og 7 hører under Erhvervs- og Vækstministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort.



REFERAT

AF 16. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag d. 18. januar 2013
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V) formand, Jens Joel (S), Rasmus Helveg Petersen (RV), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Nikolaj Villumsen (EL), Per Clausen (EL), Lykke Friis (V), Henrik Høegh (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA), Lene Espersen (KF)

Desuden deltog: Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestager

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3215 (økonomi og finans) den 22. januar 2013

Punkt 1, 2 og 3 hører under Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort.

Punkt 4 hører under Skatteministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort.

Punkt 5 hører under Erhvervs- og Vækstministeriets, Skatteministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort.

Punkt 6 og 7 hører under Erhvervs- og Vækstministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets ressort.

Alle punkterne blev forelagt af økonomi- og indenrigsministeren.

Økonomiministeren: Punkt 6 om investeringsinstitutter er til forhandlingsoplæg; de øvrige punkter er til orientering. I vil sikkert kunne kende en række af dem.

Jeg har ingen kommentarer til punkt 4 om bekæmpelse af skattesvig og punkt 2 om det europæiske semester, som vi vil drøfte i forbindelse med næste Økofin den 12. februar 2013, hvor vi skal vedtage rådskonklusioner om vækstundersøgelsen og hele gangen i det. Det er jo velkendt stof, idet vi havde det første fulde gennemløb af det europæiske semester, hvor man interesserer sig for både den samlede europæiske økonomi og de enkelte landes økonomi med henblik på at sige nogle generelle ting og give en række anbefalinger, før landene vedtager deres nationale budgetter med deres egen kompetence.

1. Præsentation af det irske formandskabs arbejdsprogram

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Økonomiministeren: Jeg tror, I vil synes, at formandskabets arbejdsprogram for Økofin er meget forudsigeligt. Det er på sin vis godt, fordi det viser, at de skiftende formandskaber arbejder tæt sammen og sørger for, at der er en kontinuitet i arbejdet. I stedet for sådan som det måske var for nogle år siden, at hvert formandskab skulle have plantet det nationale flag. At man skal have kontinuitet i arbejdet er lige præcis den grundholdning, jeg synes man kan se meget klart i det irske formandskabs program.

En stor del af omdrejningspunktet for Økofin er selvfølgelig det europæiske semester. Hvordan ser de europæiske økonomier ud? Hvordan er de generelle vilkår? Og hvordan ser det ud mere specifikt for de enkelte lande?

At sørge for, at de beslutninger, som er truffet, bliver gjort til virkelighed, er i fokus. Man vil også søge at få færdiggjort behandlingen af de to forslag, der blev opnået generel enighed om i Rådet under det danske formandskab allerede sidst i februar. Man er løbet ind i en række diskussioner i trialogen med Europa-Parlamentet. Det vil være en stor fordel at få de to forslag bragt på plads, fordi de er med til at sikre en stærkere økonomisk opfølgning inden for eurolandene. Som I husker, vedrører de to forslag eurolandene og ikke os, men vi vurderer, at det vil være en fordel for Danmark, hvis der bliver den stærkere grad af overvågning, som ligger i de to forslag.

Styrket regulering af den finansielle sektor ventes også at være en prioritet for det irske formandskab. Det cypriske formandskab har haft en lang række trialoger med Europa-Parlamentet om kapitalkravsdirektivet og de ændringer, der blev enighed om i Rådet under det danske formandskab. Det er en meget høj prioritet at få det på plads med Parlamentet. Det håber vi kan ske. Det var jo en del af vores overvejelser, at det er vigtigt, at den finansielle sektor kender de nye, strammere krav, så den kan begynde at indstille sig på dem. Derfor støtter vi selvfølgelig varmt irernes ambition om at få bragt det på plads.

En vigtig prioritet er selvfølgelig også sagen om det fælles banktilsyn. Der blev skabt enighed om det i Rådet på det ekstraordinære møde før jul. Der er to dele i det. Der er tilsynet som sådan, som etableres i regi af Den Europæiske Centralbank. Og så er der ændringerne i forhold til den europæiske bankautoritet, EBA. De to skal virke sammen. Det har vi fra dansk side været meget optaget af. Ligesom vi skal have et velfungerende tilsyn, skal vi også have et velfungerende indre marked. Der vil selvfølgelig være lande, som ikke er en del af tilsynet. Vi støtter også varmt, at man kommer længere med det.

Desuden forventer vi, at formandskabet vil sætte flere forslag om skatter og afgifter på dagsordenen. Blandt andet ventes formandskabet at forsøge at opnå fremskridt i sagen om en afgift på finansielle transaktioner. Den sag kender I. Der er et forslag på dagsordenen om at bemyndige Kommissionen til at fremsætte forslag. Vi er ikke et øjeblik i tvivl om, at vi varmt vil kunne støtte det irske arbejdsprogram.

Merete Riisager bad økonomiministeren præcisere, hvilke dele af formandskabsprogrammet regeringen ikke er enig i.

Økonomiministeren havde ikke været "fejlfinder" med hensyn til det irske formandskabsprogram, men havde med stor tilfredshed konstateret, at det ligger i fin forlængelse af de tidligere formandskabsprogrammer.

2. Europæisk semester: Kommissionens Vækstundersøgelse 2013

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2012) 0750, KOM (2012) 0752

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (sammenfatning side 18)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 428, behandlet i EEU 30/11-12)

Økonomiministeren nævnte ikke dette punkt.

Nikolaj Villumsen spurgte, hvilke initiativer regeringen havde tænkt sig at tage for at skabe beskæftigelse. Vækstundersøgelsen vil jo konkludere, at der ikke er særligt megen vækst i Europa. Vi har det problem, at vi ikke kan eksportere til nabolandene. Han fandt det skræmmende, at gode økonomier som den svenske og den tyske sænker farten, fordi de også rammes af konsekvenserne af den nedskæringspolitik, man har ført indtil nu.

Økonomiministeren pegede på, at det ikke kun er i forbindelse med det europæiske semester, man arbejder på at fremme væksten, og nævnte bl.a., at vi fra dansk side var stolte over, at vi fik vækst- og beskæftigelsespagten gennemført og fik styrket Den Europæiske Investeringsbank. I den forbindelse understregede økonomiministeren, at adgang til kapital er en helt afgørende vækstparameter. Det er måske værd at have med, når man overvejer, hvor store udgifter man skal pålægge bankerne. Hele programmet for EU er en kombination af krisehåndtering og at lægge et fundament for fremtidig vækst. Noget af det er rettet mod den finansielle sektor, mens noget drejer sig om det indre marked. Danmark er relativt godt kørende med hensyn til eksport til vore europæiske handelspartnere, ligesom vi forsøger at styrke samhandelen med lande uden for Europa. Det samme gælder for Tyskland, som nu regner med et niveau for arbejdsløsheden på 6,8 pct.

Merete Riisager syntes, det lød fornuftigt, at man arbejder for at fremme væksten på mange forskellige fronter, men henviste til, at hun for nylig havde stillet et spørgsmål om "return on investment", når det drejer sig om forskning, og at regeringen ikke havde kunnet svare på det.

Økonomiministeren svarede, at når noget lød fornuftigt, var det nogle gange, fordi det var fornuftigt. Måske kunne man ikke sætte præcise tal på "return on investment", når det gælder forskning, men man skal være forsigtig med at døme noget ude, fordi det virker langsigtet. Vi må drive Europa i en innovativ retning og beskæftige os med det vi beskæftigede os med før krisen, nemlig hvad Europa skal leve af i fremtiden.

3. Opfølgning på Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2012

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Økonomiministeren: Vi skal følge op på Det Europæiske Råds konklusioner. Der var jo topmøde den 13.-14. december. Det, der var genstand for den primære drøftelse, var den seneste og endelige ØMU-rapport. Der var enighed om at prioritere virkeliggørelsen af de allerede besluttede reformer af det økonomiske samarbejde og den igangværende styrkelse af den finansielle regulering samt arbejdet med at etablere og udvikle en bankunion. Det syntes vi var et godt resultat, fordi det ligger i direkte forlængelse af danske prioriteter. Det er måske relativt jordnært, men det er også meget tæt på virkelighedens behov. Vi har sådan set reformeret vækst- og stabilitetspagten. Vi mangler de to sidste forslag, men vi er rigtigt godt på vej til at kunne stabilisere nogle af vores økonomiske mekanismer. Det, vi gør på det finansielle område, giver os afsættet for en solid og ordentlig bankdrift, som kan være med til at bryde den vækstbarriere, som mangel på kapital selvfølgelig er. Det synes vi er godt. Det gør også, at det irske formandskab får et godt fundament for det arbejde, det har sat i søen.

Som bekendt har der været luftet langt mere vidtgående ideer til udvikling af Den Økonomiske og Monetære Union. Bl.a. har Kommissionen og andre foreslået forskellige versioner af fælles beslutninger og kompetenceoverførsel, når det drejer sig om den nationale økonomiske politik, herunder også forskellige former for fælles gældsudstedelse og dermed også fælles hæftelse for gæld. Imidlertid var der, da Det Europæiske Råd mødtes, ikke appetit på disse meget vidtgående overvejelser. Det er også et åbent spørgsmål, hvor meget længere integrationen af den økonomiske politik kan gå, i lyset af at der helt åbenlyst er meget forskellige præferencer, når det drejer sig om størrelsen af den offentlige sektor, skatteniveauer og overførsler på kryds og tværs af landene. Selv om der er ting, som ligner hinanden i medlemslandene, er der også mange ting, der er meget forskellige. Hvis man ser på, hvilken rolle den offentlige sektor spiller, og hvilken størrelse den offentlige sektor har, kan man se, at der er meget stor forskel landene imellem. Hvis man ser på skattesystemerne, vil man se, at der er meget stor forskel landene imellem. Hvis man ser på graden af overførsler, vil man se, at der er meget store forskelle landene imellem. Det er selvfølgelig en overvejelse, som må ligge ved siden af overvejelsen om, hvilke økonomiske kompetencer der er henholdsvis nationalt og i fællesskabet. Man må tage hensyn til de forskelle, som vi ser.

Det videre arbejde vil derfor fokusere på mere målrettede tiltag. Det gælder for håndskoordinering af større økonomiske reformer og – hvad skal man kalde det – ”kontraktuelle” aftaler med de enkelte lande om strukturreformer samt eventuelle overvejelser om en begrænset økonomisk støtte til lande, der gennemfører sådanne reformer. Det er uklart, hvordan det konkrete indhold bliver, men der er lagt op til, at ikke-eurolande kan deltage, hvis de ønsker det. Vi må se, hvordan det kommer til at se ud, når forslagene bliver lagt på bordet. Jeg synes, det er meget

svært at tage stilling til det, der foreligger nu, idet det i høj grad er på overskriftsniveau.

Bankunionen er mere konkret, fordi vi allerede har drøftet tilsynet meget intensivt. Ideen er jo at sikre sunde banker og finansiel stabilitet på tværs af det indre marked og dermed bryde den onde cirkel mellem svage banker og svage statsfinanser.

Det lykkedes – ikke mindst på dansk foranledning – at sikre en model for fælles tilsyn, hvor lande uden for euroen kan deltage på lige vilkår – eller i hvert fald ligeværdige vilkår – med eurolandene. I 2013 ventes Kommissionen at fremlægge forslag om en fælles afviklingsordning til håndtering af nødlidende banker i lande, der deltager i det fælles tilsyn. Her er det også vigtigt for Danmark, at en fælles ordning bygger på sunde principper, herunder at bankerne selv skal betale for bankkriser, samt at der vil være ligeværdig adgang for ikke-eurolande, som ønsker at deltage i det fælles tilsyn.

I forhold til timingen forventer vi, at det irske formandskab først tager fat på de forslag, som er lagt på bordet om nationale afviklingsordninger og nationale ordninger for indskydergaranti, og at man derefter laver noget, som skal være fælles for dem, som er med i det fælles tilsyn. Fælles tilsyn eller ej, der vil fortsat være en diskussion om, hvordan de nationale redningsordninger skal se ud. Som vi har talt om før i denne kreds, er det meget tilfredsstillende, at de forslag i vid udtrækning afspejler den danske måde at gøre det på, nemlig at det ikke er skatteyderne, der står først i køen, når der skal betales for bankkriser, men at det er bankernes ejere, der står først i den kø, sådan at det er sektoren selv, der betaler.

Lykke Friis havde bemærket sig, at den svenske statsminister på topmødet i december havde været meget klar i spytet og sagt, at svenske bankkunders penge ikke skulle lande i græske og spanske banker. Hun var klar over, at der ikke foreligger noget færdig forslag endnu, men ville gerne vide, hvad den danske regerings holdning var.

Merete Riisager pegede på, at statsministeren havde sagt meget klart, at vi ikke tog stilling til banktilsynet isoleret, men at når vi fra dansk side tog stilling, ville det være til hele bankunionen. Hun spurgte, om det stadig væk er sådan.

Hun var lidt bekymret over økonomiministerens udtalelse om, at det er banksektoren selv, der skal betale, idet hun pegede på, at skatteyderne også er bankkunder.

Økonomiministeren henviste i svaret til Lykke Friis til, at man på Det Europæiske Råds møde havde drøftet, hvordan man kunne genskabe tilliden til bankvæsenet, men der havde ikke været stor appetit på at gøre noget, som kunne pådrage landet en gæld. Man kan altid diskutere, hvor stor en buffer man skal have for at sikre indskyderne, men i worst case scenariet skal bufferen være på hele udlånet, og det koster jo noget at have pengene liggende stille. Økonomiministeren tilføjede, at hun mente, vi herhjemme havde genskabt troværdigheden, og hvis en bank kommer i problemer og får brug for at blive reddet, så virker vort beredskab.

Økonomiministeren sagde til Merete Riisager, at når vi på et tidspunkt har det endelige overblik over resultatet af forhandlingerne om de enkelte elementer i en bankunion, vil vi skulle tage stilling til den. Hun tilføjede, at hun ikke vidste, om det ville blive alt eller intet. For ikke-eurolande vil der blive tale om et samarbejde, men vi bliver ikke dermed et euroland. Vi tager først stilling, når bestemmelserne om indskydergarantiordninger og bankredninger er på plads. Hun mente ikke, der var nogen grund til at være utålmodig.

Økonomiministeren erklærede sig enig i, at skatteyderne også er bankkunder, men pointen er, at bankernes ejere skal forholde sig til de forpligtelser, bankerne indgår, således at bankerne i højere grad tager ansvar og påtager sig en mindre risiko.

Merete Riisager håbede, at den snusfornuft, regeringen udviste med hensyn til en finansiel transaktionsskat, også ville vise sig i overvejelserne om en bankunion. Hun pegede på, at der er en enorm forskel på at hæfte for banker i Danmark og på at hæfte for banker i andre lande.

Økonomiministeren kunne ikke på nuværende tidspunkt sige noget om, hvordan forslaget vedrørende hæftelse ville komme til at se ud. Hun syntes, det var snusfornuft at vente med at tage stilling, til man kendte forslaget.

4. Meddelelse og handlingsplan til styrkelse af bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse

– *Præsentation*

KOM (2012) 0722

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 24)

EUU alm. del (12) – bilag 136 (invitation til Concord Danmarks high level conference)

KOM (2012) 0722 – bilag 1 (henvendelse af 17/1-13 fra Concord Danmark vedr. skattesvig og skatteunddragelse)

Økonomiministeren nævnte ikke dette punkt.

Lisbeth Bech Poulsen bad økonomiministeren sætte et par ord på meddelelsen fra Kommissionen om forslaget vedrørende skattesvig og skatteunddragelse.

Økonomiministeren bød forslagene om at bekæmpe skattesvig og skatteunddragelse velkommen. Hun syntes, det var en super god idé, at folk betalte den skat, de skulle. Vi er optaget af, at der ikke er steder, hvor der bliver tale om "dobbelt-ikke-beskatning". Hvis noget ikke bliver beskattet i det ene land, skal det beskattes i det andet land. I øjeblikket er der eksempler på, at der er huller.

5. Bemyndigelse af forstærket samarbejde om afgift på finansielle transaktioner

– (Evt.) rådsbeslutning

KOM (2012) 0631

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 26)

KOM (2011) 0594 – svar på spørgsmål 3

KOM (2011) 0594 – svar på spørgsmål 4

EU-note (11) – E 33 (notat af 18/5-12 om skat på finansielle transaktioner, nye beregninger fra Kommissionen)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 424, behandlet i EEU 30/11-12)

Økonomiministeren: Kommissionen har lavet et forslag om bemyndigelse til, at de interesserede lande går videre med forstærket samarbejde om en finansiell transaktionsafgift. Siden har Parlamentet i december godkendt bemyndigelsen. På det kommende rådsmøde forventer man at vedtage, at man kan gå videre med det. Vedtagelse kræver et kvalificeret flertal. Det er dog muligt, at vi får en yderligere drøftelse af Kommissionens vurdering af, om betingelserne er opfyldt. Som I husker, er der en lang række ting, som skal være på plads, herunder at det forstærkede samarbejde ikke har negative konsekvenser for dem, der står udenfor, især med henblik på det indre marked. Der kan være en diskussion, som gør, at det ikke bliver vedtaget.

Regeringens holdning i sagen er uændret. Vi støtter, at det bliver vedtaget, at man kan gå videre med det forstærkede samarbejde og få et egentligt forslag på bordet, som de 11 lande til sin tid skal stemme for, når behandlingen af forslaget er færdig.

Som bekendt deltager alle lande i behandlingen af forslaget om det forstærkede samarbejde, men det er kun de 11 lande, som vil gå med i det, der skal stemme, når man når dertil.

Lykke Friis glædede sig over, at økonomiministeren fastholdt regeringens hidtidige linje, nemlig at Danmark ikke skulle gå med i det forstærkede samarbejde, men spurgte, om det stadig væk var sådan, at pengene skulle gå til de nationale kasser, eller om der var ideer om, at nogle af pengene skulle gå til de nye solidaritetsmekanismer.

Nikolaj Villumsen sagde, at regeringens politik vedblev med at være en gåde for ham. Regeringen nærer ikke ideologisk modstand, men har praktiske og økonomiske bekymringer. Han spurgte, hvilke bekymringer der er tale om, og om regeringen er uenig i Kommissionens seneste analyse, som går ud på, at der ikke er nogen økonomiske problemer, hvis bare nogle af de penge, man får ind, bliver brugt på beskæftigelsesinitiativer.

Økonomiministeren svarede Lykke Friis, at hun ikke havde hørt noget specifikt nyt om, hvem der skulle have provenuet af en finansiell transaktionsskat, men

pegede på, at der jo vil gå noget tid, før der kommer et provenu. Hun mente nu, der ville være "luft" i de nationale pengekasser, så de deltagende eurolande ville nok lægge pengene dér.

Økonomiministeren pointerede over for Nikolaj Villumsen, at regeringen ikke havde ideologiske betænkeligheder ved at beskatte bankerne, hvilket den konkret havde vist ved at forhøje lønsumsafgiften og bruge provenuet til at mindske iværksætterskatten. Men uanset hvad skatteprovenuet bliver brugt til, mente hun, det var et rigtigt princip, at skatten opkræves på den mindst forvridende måde. Vi finder, at en lønsumsafgift er en mindre forvridende måde at opkræve skatten på.

Per Clausen indrømmede, at ud fra en økonomisk betragtning er det rigtigt, at man ikke skal opkræve skatten på en forvridende måde, men er det ikke også rigtigt, at opkrævningsmåden påvirker adfærden, og hvis man laver en lønsumsafgift, reducerer bankerne udgifterne til løn, mens opkrævning af en transaktionskat mindsker lysten til at gennemføre mere eller mindre spekulative finansielle transaktioner. Begge dele er adfærdsregulerende, og valget er politisk.

Nikolaj Villumsen syntes ikke, han havde fået svar på, hvilke økonomiske bekymringer regeringen havde, idet han igen pegede på, at Kommissionen for nogle år siden havde udsendt en pressemeddelelse om, at det ikke ville mindske antallet af arbejdspladser at indføre en transaktionsskat. Han havde ikke set nogle nye tal, som sagde noget andet. Han mente, der var god brug for, at regeringen sagde ja til det forstærkede samarbejde, idet det er lettest at finde robuste løsninger, hvis man selv sidder med ved bordet.

Merete Riisager roste økonomiministeren for at stå fast på, at vi ikke vil være med til en finansiell transaktionsskat.

Økonomiministeren pegede i svaret til Per Clausen på, at lønsumsafgiften kompenserer for – og efter den seneste stramning måske mere end kompenserer for – at der ikke kræves moms af finansielle tjenesteydelser. Det er klart, at det påvirker adfærden, når man opkræver skatter, men en helhedsbetragtning fører stadig til, at en transaktionsskat ikke er den mest effektive måde at opkræve skatten på.

Økonomiministeren sagde til Nikolaj Villumsen, at det selvfølgelig glædede hende, at Enhedslisten nu synes, det er relevant og vigtigt, at vi sidder med ved bordet, men det gør vi, idet forslaget skal behandles af hele kredsen af økonomi- og finansministre, selv om det kun er deltagerne i det forstærkede samarbejde, som skal stemme.

Per Clausen mente, økonomiministeren plejede at sige, at man fik større indflydelse, hvis man var helt med. Han mente, der ville blive lyttet mere til Danmark, hvis vi var med i det forstærkede samarbejde.

Nikolaj Villumsen forstod økonomiministerens svar under dagsordenens punkt 2 sådan, at det nu var den finansielle sektors likviditet, som var problemet, ikke tabet af arbejdspladser eller tabet af vækst. Han betegnede det som trist, at man ikke valgte at få penge fra en transaktionsskat i den danske statskasse til at fremme væksten.

Økonomiministeren påpegede over for Per Clausen, at nogle gange mener Enhedslisten, Danmark skal holde sig helt ude, og nogle gange mener den, at vi skal sidde helt med ved bordet.

Økonomiministeren betegnede Nikolaj Villumsens bemærkning som manipulation. Regeringens holdning til en transaktionsskat skyldes på ingen måde et hensyn til banksektorens likviditet.

FO 6. Revision af direktiv om investeringsinstitutter mv. (UCITS V)

– Tidlig forlæggelse

KOM (2012) 0350

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (sammenfatning side 31)

Økonomiministeren: Der sker en revision af direktivet om investeringsinstitutter mv. Det er det, som har fået den fine forkortelse UCITS V. Når man siger titlen helt ud, løber man ind i problemer. Jeg gør i hvert fald. Det står for "Undertakings in Collective Investments in Tradable Securities". Det er et langt navn, og selv efter den nye danske navnelov tror jeg, man ville finde, at det er i overkanten. Det handler om det, vi kender herhjemme som investeringsforeninger. Det vil sige virksomheder, der på vegne af detailinvestorer investerer i forskellige værdipapirer for at give kunden et afkast. Mange mennesker kender til, at man køber et investeringsbevis, og den forretning, man har købt investeringsbeviset hos, laver så en portefølje af investeringer, hvorved man er bedre dækket i forhold til sin risiko, end man ville være, hvis man sad derhjemme og købte en aktie her og en aktie dér. Vi kender altså udmærket genstanden for dette direktiv. Det er helt kendt i en dansk sammenhæng.

Det afgørende for, at mange køber investeringsbeviser, er, at man ønsker sig en risikospredning. Man ønsker sig en sikkerhed for sin investering, og man ønsker også, at nogle tager et ansvar for at få porteføljen sammensat sådan, at der er en reel risikospredning. Overvejelserne bag revisionen af direktivet er, at vi skal være sikre på, at dette faktisk sker.

Revisionen handler om pligter og regler for dem, der opbevarer disse beviser – dem kalder vi for depositarer – den handler om aflønning, og den handler om sanktioner, hvis man overtræder reglerne.

Depositarer er aktører, der opbevarer de værdipapirer, instituttet har investeret i. Der har vist sig behov for at sikre, at alle EU-lande har samme, høje standard for, hvordan sådanne depositarer agerer. Der skal være en klar definition, og man skal vide, hvilken ramme de arbejder inden for. F.eks. skal det ikke længere være muligt for en depositar at bortdelegere pligten til at holde værdipapirer til underdepositarer. Man skal selv tage ansvaret for at opbevare værdipapirerne på betryggende vis.

Det har også vist sig vigtigt at præcisere, at en depositar ikke må disponere over værdipapirer til egne investeringsformål. Der bliver altså en klarere opdeling mellem egeninteressen og det arbejde, man gør for andre. De foreslåede præciseringer i direktivet svarer i store træk til, hvad der allerede gælder i Danmark.

Herhjemme er det aktuelt kun pengeinstitutter, der kan være depositarer for et sådant investeringsinstitut. I andre lande bruges andre typer aktører som depositarer. Formandskabet foreslår, at landene selv kan sætte begrænsninger for, hvem der kan agere depositarer, så længe de opfylder en række krav, bl.a. kapitaldækningskrav og krav om løbende tilsyn. Danmark vil dermed kunne fastholde de regler, vi allerede har om, at kun pengeinstitutter kan være depositarer for disse investeringsinstitutter.

Med hensyn til aflønning indfører forslaget i store træk de samme begrænsninger for disse investeringsinstitutter, som gælder for kreditinstitutter i kraft af forrige revision af kapitalkravsdirektivet. Det var de ændringer, som blev lavet i 2010, også kendt som CRD3.

Disse aflønningskrav har vi allerede gjort til virkelighed i Danmark. På visse områder har vi endda strammet dem gennem den politiske aftale om aflønning i den finansielle sektor fra 2010. De danske regler gælder allerede i dag for alle finansielle virksomheder, herunder investeringsforvaltningsselskaber som administrerer investeringsforeninger. Forslaget ventes derfor kun at betyde, at vi skal lave nogle tekniske lovændringer i dansk sammenhæng på dette område. Derudover vil de danske krav fra den politiske aftale fra 2010 kunne opretholdes.

Under de forhandlinger, der er med Europa-Parlamentet om den nuværende revision af kapitalkravene – altså CRD4 – diskuteres det dog, om de gældende EU-aflønningsregler for kreditinstitutter skal strammes yderligere vedrørende forholdet med faste og variable lønde. I givet fald kan Parlamentet ønske lignende stramninger, når forslaget om UCITS skal i trialog. Som sagt er de danske aflønningsregler allerede på visse punkter strammere end det, der er lagt op til her. Derfor er det ikke sikkert, at det i givet fald vil kræve større ændringer i de danske regler. Men det kan vi først vurdere, når vi ser den endelige aftale med Parlamentet om den nuværende revision af kapitalkravene, altså CRD4.

Vedrørende sanktioner lægger forslaget op til, at der sker en generel styrkelse af adgangen til at sanktionere og også til en harmonisering af kravene til landenes sanktioner, hvis et sådant institut overtræder reglerne. Landene skal råde over en række sanktionsværktøjer. F.eks. skal de kunne offentliggøre navne på virksomheder, der har overtrådt reglerne, trække tilladelsen til at fungere som investeringsinstitut tilbage og lignende ting. Det, som har størst interesse, er måske, at der foreslås minimumsstørrelser for administrative bøder på op til 5 mio. euro eller 10 pct. af virksomhedens omsætning.

Herhjemme har Finanstilsynet ikke en generel adgang til at udstede administrative bøder for overtrædelser af de gældende regler for disse institutter, og hvis man skal have en bøde, er det et strafferetligt anliggende. Det er ikke et anliggende, som kan ordnes administrativt. Finanstilsynet kan på andre områder udstede administrative bøder, f.eks. når det drejer sig om aflønning.

Fra dansk side støtter vi formandskabets aktuelle forslag, hvor landene selv kan bestemme, om det skal være et strafferetligt regime – som vi kender det i Danmark – eller om det skal være et administrativt regime. Det vil gøre det muligt at bevare de danske regler, uden at skulle opbygge et system for administrative bøder vedrørende disse regler.

En række lande ønsker dog en større harmonisering, som også støtter, at alle lande skal kunne udstede administrative bøder. Det vurderes, at også Europa-Parlamentet vil trække i denne retning. Men det er altså den danske holdning, at vi gerne vil kunne bestemme selv. Vi har sådan set ikke noget at udsætte på den strafferetlige ramme, vi har for bøderne i dag inden for dette felt.

FO Regeringen kan støtte direktivændringen og formandskabets forslag, som meget målrettet virkeliggør en række opstramninger og præciseringer i lyset af de erfaringerne, man har haft under krisen. En række af ændringerne svarer desuden i hovedtræk til regler, der allerede gælder herhjemme. Alt andet lige betyder det, at når de andre skal følge samme stramme regler, står danske institutter i en styrket konkurrencesituation, fordi der er et fælles regelsæt. Vi vil måske have en fordel, fordi vi har været lidt foran med hensyn til et strammere regelsæt.

Lykke Friis havde ingen problemer med forhandlingsoplægget og støttede regeringens linje med hensyn til sanktioner, nemlig at man skal have mulighed for i højere grad at bestemme dem selv.

Lene Espersen støttede også regeringens linje, idet vi allerede har ændret vore regler, således at der primært bliver tale om tekniske ændringer for at tilpasse os de nye regler. Hun pointerede, at det er vigtigt at holde fast i den balance, der er i Danmark med hensyn til, hvornår man kan udfærdige administrative bøder, og hvornår der er tale om strafferetlige sanktioner, hvor man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Det er vigtigt at holde fast i, at det er noget, man kan bestemme nationalt, idet landene har forskellige retssystemer.

Nikolaj Villumsen kunne ligeledes tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg.

Pia Adelsteen støttede også, men spurgte, hvordan økonomiministeren forventede at resultatet ville blive.

Merete Riisager kunne ikke tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg, idet hun havde betænkeligheder ved den del, der handler om lønninger, og den del, der handler om administrative sanktioner.

Økonomiministeren takkede de ordførere, som støttede regeringens forhandlingsoplæg. Som sagt arbejder vi for, at der bliver valgfrihed med hensyn til administrative bøder og strafferetlige sanktioner.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance havde udtrykt sig imod det.

7. Forordning om dokumenter med central information om investeringsprodukter (PRIPs)

– Tidlig forlæggelse

KOM (2012) 0352

Rådsmøde 3215 – bilag 1 (samlenotat side 39)

Økonomiministeren: Jeg skal beklage, at der har været lidt usikkerhed om, hvor forhandlingsmandatet skulle ligge. Forhandlingsmandatet tages under dagsordenens punkt 6 om skærpede krav til investeringsforeninger.

Denne forordning har fået forkortelsen PRIPs. Man kan sige, at man kan have drukket et par PRIPs og alligevel investere, hvis dette lykkes. Man får nemlig en enklere og mere tilgængelig information om, hvad et investeringsprodukt i givet fald indebærer. Ideen er at beskytte forbrugerne bedre og give bedre adgang til at finde ud af, hvad der egentlig er op og ned i det produkt, forbrugeren har foran sig. Det svarer lidt til vores egne overvejelser om trafiklys. Nemlig: hvordan kan man gøre det tydeligere for folk, hvad de har foran sig, hvad er risikoen, hvad er omkostningerne, hvad er det egentlig, jeg begiver mig ud i?

Forslaget drejer sig om det, man kan kalde et pakket investeringsprodukt. Det vil sige, at der er flere underliggende aktiver inde i produktet. Det gør, at det bliver mere komplekst, end hvis det er en helt gængs realkreditobligation, eller hvis det er en aktie i Maersk, eller hvad det nu kan være. I hvert fald er det sådan, at investoren ikke har et direkte ejerskab til de ting, der ligger inde i pakken.

Eksemplerne er strukturerede obligationer, strukturerede indlån og derivater, som I kender dem fra dengang vi diskuterede håndteringen af dem i en europæisk sammenhæng. Det er bl.a. pengeinstitutter, som udvikler dem og udbyder dem. Disse produkter udvikles eller udbydes af f.eks. pengeinstitutter. I Kommissionens forslag indgik i første omgang også visse forsikrings- og pensionsprodukter med et investeringselement, men de er taget ud under forhandlingerne.

Detailinvestorer skal ifølge forslaget have adgang til et dokument med central og ensartet information om investeringsproduktet, sådan at de kan træffe deres beslutninger på et oplyst grundlag. Dokumentet skal udarbejdes for hvert investeringsprodukt og følge en fælles standard. Dokumentet skal give investoren information om det enkelte produkts væsentligste karakteristika, risici, omkostninger og afkastmuligheder.

En investor skal kunne kræve erstatning fra udvikleren af et pakket investeringsprodukt, hvis informationsdokumentet er vildledende, upræcist, eller hvis det ikke er i overensstemmelse med andre bindende produkt dokumenter, f.eks. et prospekt. Desuden skal landene etablere administrative sanktionsmuligheder ved brud på reglerne.

Der er ikke gældende danske regler om udarbejdelsen af et standardiseret informationsdokument ved investering i pakkede investeringsprodukter.

Rådet skal tage stilling til sagen i nær fremtid, men den er ikke på dagsordenen for det kommende Økofin.

Regeringen kan generelt støtte Kommissionens forslag og det foreliggende kompromisforslag, som vurderes at kunne forbedre beskyttelsen af investorer i EU.

Vi lægger fra dansk side – ikke overraskende – vægt på, at realkreditobligationer med mulighed for førtidig indfrielse betragtes som et simpelt investeringsprodukt, som falder uden for forordningens anvendelsesområde. Det er et af omkvædene, når vi mødes her: Der er et særligt hensyn at varetage, nemlig hensynet til dansk realkredit.

Lene Espersen var fuldstændig enig i de hovedlinjer, økonomiministeren havde redegjort for. Hun roste økonomiministeren for, at hun på et tidligt tidspunkt havde taget denne diskussion op.

Pia Adelsteen syntes, det var ganske glimrende, at når man lavede investeringer, skulle man have kort, klar og letforståelig information om disse investeringers væsentlige karakteristika, og at informationerne højst måtte fylde 3 A4 sider. Hun appellerede til, at det samme blev tilfældet for hver enkelt af de punkter, der behandles i regeringens samlenotater.

Økonomiministeren takkede for Lene Espersens ros for det tidlige varsel.

Hun forstod godt Pia Adelsteens betragtninger, men der er tale om en balance, for det er vigtigt, at Europaudvalget er ordentligt informeret.

Punkt 2. Samråd med økonomi- og indenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål I om det nye kapitalkravsdirektiv

KOM (2011) 0452, KOM (2011) 0453

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål I

EU-note (11) – E 4 (notat af 11/10-11 om nye regler for kapitaldækning til finansielle kreditinstitutter og investeringsselskaber)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen vil arbejde for, at bl.a. EU's nye kapitalkravsdirektiv sikrer en tilstrækkelig regulering af finanssektoren. Særligt bedes ministeren redegøre for, hvorvidt hun vil arbejde for et bindende loft for gearing i EU's lovgivning. Endvidere bedes ministeren redegøre for den nye IRB-approach, som giver bankerne lov til selv at vurdere sundheden af egne investeringer. Særligt ønskes en vurdering af risikoen for, at selvregulering kan føre til manglende overholdelse af de nye kapitalkrav, sådan som det var tilfældet før finanskrisen. Endelig bedes ministeren svare på, hvordan hun stiller sig i konflikten mellem Rådet og Parlamentet om lønbonusser."

Nikolaj Villumsen begrundede samrådsspørgsmålet. Forhandlingerne om kapitalkravsdirektivet er gået i hårdknude, idet der er uenighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet. Da kapitalkravsdirektivet vil være gældende for, hvordan man kan regulere den finansielle sektor, uanset om Danmark kommer med i bankunionen eller ej, mente han, det var afgørende, at reglerne strammes markant, så vi undgår, at de problemer i den finansielle sektor, som førte til krisen, gentager sig. Han syntes, det var store mangler i det direktiv, der ligger, og det er et synspunkt, som Europa-Parlamentet deler.

Økonomiministeren: Som jeg redegjorde for i forbindelse med gennemgangen under dagsordenens punkt 1 om det irske formandskabs prioriteter, er det en sag, som er meget højt prioriteret af det irske formandskab, at de nye kapitalkrav nyder fremme. Grunden til, at det har været svært at få fremdrift i forhold til Europa-Parlamentet, har jeg indtryk af i højere grad skyldes diskussioner om kvindevoter i bestyrelser og aflønningsforhold i den finansielle sektor – snarere end en egentlig utilfredshed med kravet om bedre kapital, mere kapital, bedre sikring af at likviditeten er til stede, ledelsesforhold og den type af indholdsmæssige ting, som vil være med til at sikre en endog særdeles skærpet regulering af den finansielle sektor. Men man kan naturligvis se forskelligt på, hvad der er det væsentlige indhold i kapitalkravsdirektivet.

Jeg vil strukturere mit svar efter de fire delspørgsmål, som jeg læser ud af samrådsspørgsmålet:

For det første: Fører kapitalkravsdirektivet til en tilstrækkelig regulering af finanssektoren?

Disse temaer har vi drøftet her i udvalget ved en række lejligheder, fordi det har været helt centralt både under det danske formandskab og under det cypriotiske formandskab og også vil være det under det irske formandskab, hvor en række ting skal afsluttes.

Det virker ikke, som om de diskussioner, vi har haft hidtil, har slået bro over den forskellige vurdering af, om kapitalkravsdirektivet regulerer den finansielle sektor eller ej. Jeg forstår på spørgsmålet, at hr. Nikolaj Villumsen fortsat er endog særdeles skeptisk over for, om kapitalkravsdirektivet ændrer vilkårene for den finansielle sektor i Europa. Det synspunkt er jeg uenig i. Jeg vil gerne her fastslå meget klart og utvetydigt, at de nye regler indeholder endog betydelige stramninger på en række væsentlige områder. Det gør helt klart reguleringen af banksektoren meget mere robust, end den hidtil har været.

Der er tale om reelle og substantielle stramninger. Det er også derfor, vi her i udvalget og i EU har brugt så meget tid og energi på at drøfte sagen. Vi har været igennem listen over stramninger et antal gange før, men det kan være nyttigt at repetere hovedtrækkene. Jeg har også taget den udtømmende liste med, hvis der vil være interesse for, at jeg læser den op bagefter.

Hovedtrækkene er som følger:

1. Krav om mere og bedre kapital. Minimumskapitalkravene øges, der lægges nye kapitalbufferkrav oveni, og medlemslandene kan derudover selv stille ekstra kapitalkrav. Det giver større modstandsdygtighed over for tab.
2. Som noget helt nyt: Fælles krav om tilstrækkelig likviditet af høj kvalitet. Institutter skal kunne modstå uro og situationer, hvor adgangen til markedslikviditet fryser til, som vi så det i efteråret 2008.
3. Øget tilsyn med og offentlighed om gearing, altså forholdet mellem kreditinstitutternes kapital og deres udlån.
4. Styrkede krav til god selskabsledelse, herunder f.eks. begrænsninger i antallet af bestyrelsesposter en person har lov at varetage i forskellige institutter samtidigt, for at sikre tilstrækkeligt kompetente bestyrelser.
5. Harmoniserede og styrkede sanktioner ved overtrædelser, herunder et væsentligt højere niveau for økonomiske sanktioner, end vi hidtil har haft herhjemme.
6. Hertil kommer, at der allerede før dette forslag er gennemført betydelige opstramninger i kravene til kreditinstitutternes aflønningspolitik i CRD3, som blev vedtaget i 2010. Det er muligt, aflønningskravene vil blive strammet yderligere i sidste fase af forhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet om CRD4.

Når det gælder regeringens og Danmarks rolle i sagen, har vi gjort en ganske betydelig indsats for at få reglerne strammet og få en politisk aftale om dem i Øko-fin under dansk EU-formandskab, hvor kapitalkravsreglerne var en meget vigtig prioritet.

På spørgsmålet om det er stramt nok, kan jeg konstatere, at kravene aldrig har været strammere. Det er min klare overbevisning, at der er fundet en god balan-

ce, hvor man stiller betydeligt strammere krav til kreditinstitutterne i lyset af krisen, men hvor det samtidig er muligt at drive bankvirksomhed med udlån til husholdninger og virksomheder, der er en uomgængelig forudsætning for vækst og beskæftigelse. Hvis det måtte vise sig, at der er fejl og mangler i reglerne – hvilket er sandsynligt, eftersom det er et meget stort kompleks, der arbejdes med – er jeg ikke i tvivl om, at man vil vende tilbage til sagen og evaluere, om man har ramt det rigtige niveau.

Kapitalkravsreglerne skal desuden ikke ses alene, men i sammenhæng med styrket regulering og tilsyn på en lang række andre områder, som vi sideløbende har diskuteret og fortsat diskuterer, herunder – som vi lige har været inde på – det fælles banktilsyn, genopretning og afvikling af nødlidende kreditinstitutter, handelen med komplekse produkter, især derivater, handel med værdipapirer, den måde man som kreditvurderingsbureau agerer på og afhængigheden af kreditvurderingsbureauer.

Det andet spørgsmål lyder: Vil regeringen arbejde for et bindende loft for gearing?

Hr. Nikolaj Villumsen spørger lige præcis til gearing, dvs. forholdet mellem det enkelte instituts kapital og udlån.

Som nævnt indfører de nye regler – som noget nyt – krav om tilsyn med og offentlighed om institutters gearing. De nye krav vedrørende gearing består bl.a. i, at det er pålagt ledelsen i instituttet løbende at sikre, at der er forsvarlige processer mv. i forhold til at vurdere og håndtere gearingsrisici. Derudover skal den ansvarlige tilsynsmyndighed fra 2014 i sin årlige evaluering af instituttet vurdere gearingsrisikoen. Institutterne skal endvidere offentliggøre deres individuelle gearing, formentlig fra 2015. Endelig skal Kommissionen i 2016 på baggrund af input fra den fælles bankautoritet – altså EBA, som gælder alle medlemslande – vurdere, om der i EU fra 2018 skal indføres et egentligt bindende krav om en maksimal gearing for forskellige institutter, dvs. et "loft" for hvor meget man må udlåne i forhold til den ansvarlige kapital. Ifølge det kompromis, som vi lavede i Rådet af økonomi- og finansministre om sagen, skal der i givet fald træffes politisk beslutning om et sådan krav.

Vi har fra dansk side været positive over for øget kontrol med gearing, men vi har været skeptiske over for et bindende gearingsmål i den form, der er foreslået af Baselkomiteen. Det mål tager nemlig ikke hensyn til de danske realkreditinstitutters forretningsmodel. Som alle her vil vide, er hensynet til dansk realkredit et af de ledende hensyn, når vi taler om disse ting. Sagen er, at man i opgørelsen af gearingsmål vægter institutters udlån ens, uanset hvor risikable de er, og derfor vil et bindende loft for gearing risikere at ramme danske realkreditinstitutter meget hårdere end pengeinstitutter, uagtet at netop realkreditinstitutterne har meget sikrere udlån på deres bøger end pengeinstitutterne.

Vi har i stedet lagt vægt på, at gearingsmålet indføres i EU som et fleksibelt tilsynsmæssigt værktøj og først efter en politisk beslutning ved Rådet og Europa-Parlamentet om nogle år. Som helhed vurderes det således bedre at kunne sikre en robust og stabil banksektor, hvis det er tilsynsmyndighederne, der holder øje med de enkelte institutters gearing som en del af det løbende tilsyn og den sam-

lede vurdering af det pågældende institut, herunder i forbindelse med fastsættelse af solvensbehovet.

Det hører med til vurderingen, at et bindende gearingsmål i sig selv kan have væsentlige ulemper. Et gearingsmål kan således mindske tilskyndelsen til at begrænse risikoen på udlån, netop fordi udlån – om jeg så må sige – ”koster det samme” på gearingen uanset risiko. Flere lande – bl.a. USA – havde allerede et gearingsloft før den finansielle krise, hvilket som bekendt ikke forhindrede, at mange amerikanske banker fik problemer. Man kan således ikke forvente, at et gearingsmål i sig selv kan forhindre fremtidige kriser. Erfaringen i Danmark er jo også, at når institutter er kommet i problemer, så skyldes det altovervejende dårligt kredithåndværk – dvs. usunde udlån – og ikke en for høj gearing.

De seneste kompromistekster lægger op til, at et eventuelt bindende gearingsmål vil kunne operere med flere niveauer alt efter instituttets forretningsmodel. Et realkreditinstitut vil dermed ikke nødvendigvis blive mødt med samme krav til gearing som en typisk bank. En sådan differentieret tilgang til gearingsmålet vil kunne fungere bedre, og vi er ikke afvisende over for at støtte en sådan løsning som en del af det samlede kompromis, hvor gearingsmål ikke står alene, men kombineres med alle de øvrige krav, jeg allerede har nævnt.

Det tredje spørgsmål, som jeg læser ud af det samlede samrådsspørgsmål, lyder: Hvad mener regeringen om den såkaldte IRB – internal rating based – tilgang? Jeg tror, det er det, hr. Nikolaj Villumsen plejer at referere til som det forhold, at bankerne kontrollerer sig selv. Og risikoen for, at det giver en for slap regulering. Uden at gå i detaljer vil jeg sige, at denne internal rating base metode betyder, at det enkelte kreditinstitut i forbindelse med opgørelsen af kapitalkrav inden for visse rammer kan vælge at vurdere risikoen i forbindelse med de enkelte udlån baseret på egne konkrete erfaringer, skøn og modeller. Dette er et alternativ til at benytte ens, standardiserede risikovægte fastsat direkte i lovgivningen. Det giver i udgangspunktet god mening, og det giver en mere virkelighedsnær vurdering af risici baseret på instituttets konkrete erfaringer.

Denne metode er ikke ny. Den eksisterer allerede under de nuværende regler. Der er bestemt heller ikke tale om "fri leg". For at kunne benytte metoden stilles en række væsentlige krav til instituttets organisering og dokumentation af risici og modeller, ligesom tilsynsmyndighederne løbende fører kontrol med og tilsyn med det enkelte instituts metoder og modeller.

Myndighederne kontrollerer f.eks., hvilke konkrete historiske erfaringer modellerne er baseret på, og sikrer bl.a. også, at visse af modellens parametre er baseret på erfaringer fra f.eks. en nedgangsperiode. Der er således en lang række krav om validering af metoderne og modellerne, for at et institut må anvende denne metode. Det er derfor ikke rigtigt, at metoden indebærer, at bankerne reelt regulerer sig selv. Det gør de ikke.

Det fjerde og sidste spørgsmål, som jeg læser ud af det samlede samrådsspørgsmål, lyder: Hvor står regeringen i spørgsmålet om yderligere krav vedrørende aflønning?

For så vidt angår aflønning har jeg allerede ved flere lejligheder her i udvalget redegjort for regeringens holdning til de udestående spørgsmål i forhandlingerne med Europa-Parlamentet for så vidt angår kapitalkravsdirektivet.

Som nævnt flere gange under vores samvær her i dag blev der allerede i 2010 vedtaget og siden implementeret en række detaljerede aflønningskrav for kreditinstitutter i EU på baggrund af erfaringerne fra krisen. Herhjemme har vi bl.a. med den politiske aftale om aflønning i den finansielle sektor fra 2010 virkeliggjort disse EU-krav i Danmark, og vi har oven i købet på visse punkter gjort dem skrappe og udvidet dem fra kun at gælde kreditinstitutter til at gælde hele den finansielle sektor.

Det reviderede kapitalkravsdirektiv lagde oprindeligt ikke op til at tilføje nye aflønningskrav udover kravene fra 2010, som vi som nævnt har skærpet fra dansk side. Hvor de hidtidige krav – blandt en mængde øvrige aflønningskrav – siger, at der skal være et "passende forhold" mellem variabel og fast løn, ønsker Parlamentet, at den variable løn til ledelsen og andre "væsentlige risikotagere" ikke må overstige den faste løn. En slags "én-til-én" eller "100 pct." grænse. I Danmark har vi allerede valgt en strammere grænse, hvor den variable løn højst må udgøre 50 pct. af den faste løn for medlemmer af direktion og bestyrelse. Som nævnt før er vi fra dansk side fleksible, når det gælder dette udestående i forhandlingerne. Andre medlemslande har betænkeligheder ved Parlamentets forslag.

Dette udestående vedrører som nævnt ét krav ud af en række krav til kreditinstitutternes aflønning. Jeg synes derfor ikke, det konkrete spørgsmål afgørende forstyrrer billedet af, at de nye regler er gode, sunde og gennemført fornuftige. I lyset af de betydelige danske interesser i sagen, når det gælder de generelle stramninger af reguleringen af den finansielle sektor og hensynet til dansk real-kredit, hvor aftalen ligger tilfredsstillende, er regeringens prioritet nu at få reglerne endeligt vedtaget, sådan som de tegner sig nu, så de kan virkeliggøres og træde i kraft hurtigst muligt.

Den styrkede regulering og tilsyn med banksektoren, som de nye regler indebærer, er et væsentligt bidrag til at genskabe tilliden til den finansielle sektor og dermed også robustheden af den finansielle sektor. Det er vigtigt, fordi den finansielle sektor spiller en rolle for igen at få sat gang i vækst og beskæftigelse både i en dansk, men selvfølgelig også i en europæisk sammenhæng. Adgangen til solid og ordentlig kapital er en væsentlig væksthæder.

Nikolaj Villumsen erklærede sig enig med økonomiministeren i, at der er bedre krav i det foreliggende direktiv, men var bekymret over, at der er nogle huller. Han fandt det for det første bekymrende, at der slet ikke er noget med hensyn til gearingen. Det er rigtigt, at Basel 3 stiller krav om, at den maksimalt må være 33 gange, men Lehman Brothers krakkede med en gearing på 31 gange. Nikolaj Villumsen citerede en højtstående person fra Bank of England, som mente, at bestemmelser om gearing var den letteste måde at stille krav til banker på, og en højtstående person fra OECD, som mente, at bestemmelserne om, at banker skal regulere sig selv, svarer til at sætte krybskytter til at vogte vildtet, og tilfø-

jede, at også flere danske økonomer mener, det er skidt, at direktivet giver banker en ret til selv at vurdere, hvad der er sunde investeringer.

Med hensyn til lønbonus forstod han økonomiministeren sådan, at hun var parat til at støtte Europa-Parlamentet.

Økonomiministeren henviste til, at hun klart og umisforståeligt havde sagt, at regulering var en afgørende parameter i det nye direktiv, men det var regulering på en nuanceret og kvalificeret måde. Gearing er måske et enkelt mål, men det er ikke altid et retvisende mål. Det ligger i direktivet, at der bliver taget politisk stilling til spørgsmålet om gearing inden for en overskuelig fremtid.

Økonomiministeren mente, det var vigtigt for det enkelte menneske, at det selv skulle tage stilling til, om dets adfærd var hensigtsmæssig. På samme måde er det vigtigt, at kreditinstitutterne selv tager stilling til, hvilken risiko de påtager sig. De får ikke tilbud om "fri leg". Der er tale om leg under et særdeles stærkt tilsyn. Herhjemme skal et institut igennem en særdeles omfattende godkendelsesprocedure, og der er eksempler på, at et institut ikke er blevet godkendt af Finanstilsynet.

Sammenfattende var det økonomiministerens vurdering, at vi er langt bedre hjulpet med det nye direktiv.

Per Clausen spurgte, om det ikke er sådan, at det kapitalkravsdirektiv, som forhandles nu, faktisk ændrer retstilstanden, sådan at det ikke længere er sådan, at man kan give banker mulighed for at regulere sig selv, men at det får ret til det under bestemte forudsætninger.

Han havde bemærket, at regeringen ikke var så negativ over for en regulering af gearingen, hvilket han mente var positivt. Men selvfølgelig er det fornuftigt at bevare de danske realkreditinstitutter.

Nikolaj Villumsen ville ikke betegne 2018 som "inden for en overskuelig fremtid", idet det er ti år efter finanskrisen.

Økonomiministeren sagde i anledning af Per Clausens bemærkninger, at det interessante er, at de nye krav vedrørende gearingen indebærer, at det er pålagt institutterne løbende at vurdere gearingsrisikoen, og at dette kontrolleres af tilsynet. Hun havde forsøgt at give udtryk for, at vi skal finde en balance mellem forskellige elementer, således at vi får en mere robust situation i den finansielle sektor. Det var ikke hendes indtryk, at retstilstanden ændres, når det gælder den egentlige substans, for kreditinstitutterne kan ikke sige sig fri fra tilsyn.

Økonomiministeren gjorde Nikolaj Villumsen opmærksom på, at sagen ikke er lagt i skuffen indtil 2018. Hun gentog sine henvisninger til, hvad der ville ske inden 2018, og tilføjede, at selv om man har et gearingsmål, er den hellige gral ikke velbevaret. Man vil i de kommende år forsøge at finde ud af, hvilken rolle gearingen spiller.

Med hensyn til aflønningen har Europa-Parlamentet foreslået, at forholdet mellem den faste og den variable løn skal være 1:1. Da vi i Danmark har skrappe regler, er vi åbne over for det kompromis, der måtte blive indgået med Parlamentet. Men vi er mest optaget af at få gennemført de ordentlige og rimelige reguleringer,

16. Europaudvalgsmøde 18/1-13

der ligger i direktivet, og har haft mindre fokus på aflønningen og på kvinder i bestyrelser.

Punkt 3. Samråd med økonomi- og indenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål H om anvendelsen af det strukturelle underskud i finanspolitikken

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål H

EU-note (12) – E 7 (notat af 19/11-12 om problemstillinger ved opgørelse af den strukturelle saldo for de offentlige finanser i EU og Danmark)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Med baggrund i EU-note (12) E 7 fra den økonomiske konsulent i Folketinget, hvor forskellige problemstillinger vedrørende opgørelsen af det strukturelle underskud beskrives, bedes ministeren redegøre for de usikkerheder, der tilsyneladende er forbundet med anvendelsen af det strukturelle underskud i finanspolitikken."

Nikolaj Villumsen begrundede samrådsspørgsmålet, idet han påpegede, at det strukturelle underskud er blevet det helt afgørende grundlag for vor økonomiske politik i Danmark. Han henviste til, at økonomiministeren for et år siden havde sagt i Folketingssalen, at landene inden krisen ville have været i en langt bedre økonomisk kondition, hvis finanspagten havde været i kraft.

Nikolaj Villumsen pegede på, at i nullerne så tallene for den strukturelle saldo rigtigt positive ud, men siden er der rejst kritik af den førte politik, og vismændene har ændret deres beregninger.

Lige nu bliver det diskuteret, om man kan bruge penge i relation til det nationale anlægsloft.

Nikolaj Villumsen fandt det interessant, at vismændene har sagt, at der ikke findes en objektiv og korrekt opgørelse af det strukturelle underskud.

Formanden afbrød Nikolaj Villumsens begrundelse, som gik ud over samrådsspørgsmålet, der drejede sig om usikkerheden i forbindelse med beregningen af det strukturelle underskud. Hun tilføjede, at spørgeren naturligvis i næste omgang kunne diskutere med økonomiministeren, om det var fornuftigt, at vi baserer den økonomiske politik på størrelsen af det strukturelle underskud.

Økonomiministeren: Jeg vil nu gerne besvare spørgsmålet om, hvorvidt det er fornuftigt at have et mål for og en ramme om den politik, man fører. Svaret er ja. Det er det også, selv om der til alle beregninger vil være usikkerhed og vurderinger og skøn knyttet til dem. Jeg har personligt den opfattelse, at der i den økonomiske teori er få ting, som kan siges at være sandheden. Det synes at høre hjemme i naturvidenskaberne, at der er ting, som er sande, herunder at æblet falder ned, hvis man slipper det. Når det kommer til økonomien, tror jeg, man må acceptere, at vi lever i en verden, hvor skøn og vurderinger gør sig gældende. Jeg synes i den forstand, vi er rigtigt godt hjulpet i en dansk sammenhæng.

Jeg vil gerne bede udvalgets medlemmer om at spænde bæltet, for det er svært ikke at blive en lille smule teknisk, når samrådsspørgsmålet har den karakter, det har. Det drejer sig om den strukturelle saldo og dens rolle i finanspolitikken.

Den strukturelle saldo er et udtryk for den underliggende stilling på de offentlige finanser. Struktursaldoen er således et skøn for den offentlige saldo rensset for konjunkturernes påvirkning og effekten af andre midlertidige forhold. Det er et beregnet bud på, hvad det offentliges overskud eller underskud ville have været i en normal konjunktursituation og i fravær af ekstraordinære indtægter og ekstraordinære udgifter.

Den strukturelle saldo er et blandt flere centrale mål for de offentlige finanser og finanspolitikken, der også baseres på blandt andet den faktiske offentlige saldo, den offentlige gæld og den langsigtede finanspolitiske holdbarhed. Med andre ord: Vi nøjes ikke med den strukturelle saldo som omdrejningspunkt for den samlede økonomiske politik. Det gælder i øvrigt både i EU og i Danmark. I Danmark beregner vi også en såkaldt finanseffekt, som er et udtryk for finanspolitikken påvirkning af den økonomiske aktivitet, og det, som vi kalder holdbarhedsindikatoren, som angiver finanspolitikken holdbarhed på længere sigt. Sagt meget kort: Forgælder vi de næste generationer i forhold til de privilegier, vi tager os selv i dag?

EU's fælles spilleregler for finanspolitikken er først og fremmest baseret på 60-procentsgrænsen for den offentlige gæld og 3-procentsgrænsen for den faktiske offentlige saldo i traktaten og stabilitets- og vækstpagten. Struktursaldoen er – ligesom f.eks. den langsigtede holdbarhed – kommet til at spille en stadig mere central rolle i EU. Det er sket i forbindelse med reformerne af stabilitets- og vækstpagten i 2005 og 2011. Struktursaldoen er også omdrejningspunktet i finanspagten, der er trådt i kraft i år.

Ifølge stabilitets- og vækstpagten skal EU-landene fastsætte nationale mellemfristede mål for de offentlige finanser. Dem kalder man i EU-lingoen for MTO'er – Medium Term Objectives. Det vil sige et mål for, om den strukturelle saldo er tæt på balance eller er i overskud eller i underskud. Et lands mellemfristede mål skal afhænge af landets gældsudfordringer og udfordringer i forhold til demografi.

De mellemfristede mål skal også sikre en sikkerhedsmargin, så det faktiske underskud ikke overskrider grænsen på 3 pct. af BNP under en normal lavkonjunktur. Lande, der endnu ikke har nået deres nationalt fastlagte mellemfristede mål, er forpligtet til at gennemføre en årlig strukturel tilpasning mod deres nationale mål på mindst 0,5 pct. af BNP om året. Det danske mellemfristede mål er et strukturelt underskud på højst 0,5 pct. af BNP.

Den strukturelle saldo spiller også en central rolle i forbindelse med EU-landenes henstillinger. De har krav om en vis forbedring af den strukturelle saldo med henblik på at bringe det faktiske underskud under 3 pct. af BNP inden en given frist.

Den mellemstatslige aftale om finanspagten forpligter de deltagende lande til at indføre en regel om strukturel balance i national lovgivning. Det enkelte land skal efterleve sit nationalt fastlagte mellemfristede mål hvert år. Det strukturelle underskud må højst udgøre ½ pct. af BNP – undtagen ved ekstraordinære, ekseption-

nelle omstændigheder. Hvis der afviges signifikant fra målet, skal der gennemføres en korrektion, så man kommer tilbage på sporet igen. Danmark har som bekendt gjort finanspagten til virkelighed via den budgetlov, som blev vedtaget for et stykke tid siden.

Den strukturelle saldo er på ingen måde ny i en dansk sammenhæng. Den har spillet en central rolle i rammerne for den danske finanspolitik i en årrække.

De mellemfristede planer for den økonomiske politik indeholder således mål for den strukturelle saldo. Det har været tilfældet i en længere årrække og under skiftende regeringer lige siden den tidligere SR-regerings 2010-plan fra januar 2001. De første mellemfristede planer havde mål om strukturelle overskud frem mod 2010. Den nuværende 2020-plan – ”Danmark i arbejde. Udfordringer for dansk økonomi mod 2020” – indeholder et mål om en strukturel saldo med et årligt underskud på højst 0,5 pct. af BNP og balance i 2020.

Det er vigtigt for den finanspolitiske planlægning og doseringen af finanspolitikken at have et mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser. Det skyldes, at den faktiske offentlige saldo udviser store udsving på grund af skiftende konjunkturer og andre midlertidige forhold. F.eks. når der er store udsving i visse indtægtsposter – det kan f.eks. være pensionsafkastskatten – eller særlige udgifter, f.eks. tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012.

Der er naturligvis usikkerhed knyttet til opgørelsen af den strukturelle saldo. Det hænger sammen med, at der i opgørelsen af struktursaldoen skal foretages skøn for effekterne af konjunkturer og andre midlertidige forhold, og at skønnene for disse effekter netop er usikre og svære præcist at opgøre og skønne over. Den strukturelle saldo er således et bud på den underliggende stilling på de offentlige finanser – i modsætning til den faktiske saldo.

Der er forskellige måder at beregne struktursaldoen på.

Den danske metode for den strukturelle saldo – sådan som den beregnes af Finansministeriet – korrigerer for flere ting. For det første selvfølgelig effekterne af konjunkturerne. For det andet de svingende indtægter fra f.eks. olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen og pensionsafkastskatten, som jo ikke afhænger direkte af den økonomiske aktivitet, men rettere af udviklingen i oliepriser, renter og aktiekurser. For det tredje deciderede engangsforhold. Det gælder f.eks. tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012 og de forventede engangsindtægter forbundet med omlægningen af beskatningen af eksisterende kapitalpensionsordninger i 2013, der er en del af skatteaftalen fra juni 2012. Konjunkturrensningen knytter sig til udsving i både beskæftigelsen og aktiviteten. Nogle offentlige budgetposter er følsomme over for ændringer i beskæftigelsen, f.eks. indkomstskatter og arbejdsmarkedsbidrag. Andre budgetposter er tættere knyttet til efterspørgslen og aktiviteten, f.eks. moms og afgifter.

EU har også en fælles metode til at opgøre den strukturelle saldo, der beregnes af Kommissionen. Den skal sikre ligebehandling og sammenlignelighed landene imellem. Det er en metode, som beregner struktursaldoen på samme måde på tværs af alle lande, men som dermed heller ikke kan tage hensyn til særlige nationale forhold.

EU's metode korrigerer udelukkende for konjunkturer og deciderede engangstiltag. EU har sin egen metode for konjunkturrensning og sit eget skøn over de offentlige financers konjunkturfølsomhed. Det er det, man kalder for budgetelasticitet. EU's metode korrigerer kun for deciderede engangstiltag og ikke for udsving i nogle af de budgetposter, som er meget følsomme – eller sagt med et fremmedord eget meget volatile. Der tages således ikke højde for udsving i den danske stats indtægter fra Nordsøen og pensionsafkastskatten. Der tages heller ikke højde for lignende forhold i de andre EU-lande.

Det danske skøn for den strukturelle saldo i Danmark, som tager bedre højde for særskilte danske forhold, er derfor mere retvisende og mere robust og mere stabilt over tid end de skøn, der opnås via EU's fælles metode.

Metodeforskellene betyder, at der kan være stor afstand mellem de danske skøn og EU's skøn for den strukturelle saldo. I praksis er det imidlertid generelt ikke noget problem i samarbejdet i EU. Det hænger sammen med, at Kommissionens vurderinger af finanspolitikken og de offentlige finanser bygger på helhedsvurderinger, som baseres på både EU's struktursaldo og øvrig information om det enkelte lands finanspolitik.

Forskellene mellem den danske metode og EU's metode til beregning af struktursaldoen var i fokus under forhandlingerne om finanspagten. Det var afgørende for regeringen at sikre, at man ville kunne anvende den nationale metode i forbindelse med vurderingen af efterlevelsen af balancereglen for den årlige strukturelle saldo. Det fik vi Kommissionens ord for forud for aftalen, og der står nu i budgetloven, at finansministeren kan fastsætte nærmere regler om metoden for opgørelsen af den strukturelle saldo. Metoden er dokumenteret på Finansministeriets hjemmeside. Samtidig er det også vigtigt at slå fast, at der i finanspagten er tale om en samlet vurdering med den strukturelle saldo som udgangspunkt, når landenes fremskridt mod deres mellemfristede mål og overholdelse af de mellemfristede mål skal vurderes. Det fremgår af finanspagtens artikel 3, litra b.

Andre institutioner i og uden for Danmark har udviklet deres egne metoder til beregning af den strukturelle saldo. Det gælder f.eks. Det Økonomiske Råd, IMF, OECD og Den Europæiske Centralbank. De har deres egne metoder. Det er fælles for dem alle, at der er usikkerhed knyttet til beregningerne. Derfor er det også helt uundgåeligt, at der vil være forskellige resultater af beregningerne. De vil ikke være fuldstændig enslydende. Det ændrer imidlertid ikke ved, at det i forhold til budgetloven er den danske metode, der er afgørende. Det fremgår klart af budgetloven, som blev vedtaget med et bredt flertal i Folketinget i juni 2012.

Vurderingen af finanspolitikken i det enkelte år via den beregnede ændring i struktursaldoen tjekkes løbende ved hjælp af en alternativ metode. Her ser man på de konkrete finanspolitiske tiltag og deres effekter på udgifts- og indtægtsposter i forhold til en neutral finanspolitik uden politisk besluttede ændringer af udgifter m.v. Man ser desuden på bidrag fra underliggende ændringer i beskæftigelse, særligt svingende skatteposter og lignende. Denne alternative metode giver et værdifuldt ekstra tjek på de skønnede ændringer i struktursaldoen fra det ene år til det andet.

Finanspolitikken er baseret på en række forskellige mål. Struktursaldoen er kun ét blandt flere andre mål.

Regeringens finanspolitik er helt overordnet tilrettelagt inden for rammerne af en sund, ansvarlig og holdbar udvikling i de offentlige finanser med følgende mål:

1. Den strukturelle saldo må højst udvise et underskud på 0,5 pct. af BNP, jf. finanspagten og budgetloven, og skal være i balance i 2020, jf. 2020-planen.
2. Vi efterlever EU-henstillingens krav om at bringe det faktiske underskud under 3 pct. af BNP i 2013 og gennemføre en strukturel forbedring på 1,5 pct. af BNP i perioden 2011-13.
3. Finanspolitikken skal være holdbar på lang sigt – den såkaldte holdbarhedsindikator skal således være positiv.
4. Vi skal have en moderat offentlig gæld med en bred sikkerhedsafstand til stabilitets- og vækstpagtens grænse på 60 procent af BNP.

I forhold til finanspolitikens stramhedsgrad er den beregnede aktivitetsvirkning af den planlagte finanspolitik desuden et centralt mål. Aktivitetsvirkningen måles primært ved den såkaldte finanseffekt. Den angiver aktivitetsvirkningen målt ved BNP af finanspolitisk betingede ændringer i de offentlige udgifter og indtægter.

Visse finanspolitiske initiativer – som f.eks. investeringsvinduet i 2012 og 2013 – kan imidlertid medføre tidsforskydninger i efterspørgslen, som ikke opfanges i finanseffektberegningen. I sådanne tilfælde kan finanspolitikens aktivitetsvirkning omfatte skøn for effekter, der ligger ud over den beregnede finanseffekt.

Det gælder groft sagt, at en lempelse af finanspolitikken alt andet lige vil slå ud i en forværring af den strukturelle saldo. Og en stramning vil slå ud i en forbedring af den strukturelle saldo. Omvendt vil en forbedring af struktursaldoen fra et år til det næste ikke nødvendigvis være et udslag af en stram finanspolitik. Det hænger sammen med, at udviklingen i den strukturelle saldo fra år til år ikke kun afhænger af den førte finanspolitik.

Forbedringen af den strukturelle saldo fra midten af 1990'erne og gennem en stor del af 00'erne er et oplagt eksempel herpå. Den strukturelle forbedring af de offentlige finanser i den pågældende periode afspejlede således især et markant fald i den beregnede strukturelle ledighed som følge af arbejdsmarkedsreformer samt øgede Nordsøindtægter og lavere offentlige renteudgifter og ikke finanspolitiske stramninger. Så selv om en finanspolitisk stramning alt andet lige trækker i retning af en forbedring af struktursaldoen, så indebærer en forbedring af struktursaldoen ikke nødvendigvis, at finanspolitikken er strammet.

Den strukturelle saldo i et givet år er heller ikke et udtryk for stillingen på de offentlige finanser på længere sigt. Når der skønnes strukturel balance i 2013 i Danmark, så er det med andre ord ikke et udtryk for, at der kan forventes strukturel balance i alle årene fremover – også selv om man fører en neutral finanspolitik. Det hænger sammen med, at udviklingen i de offentlige finanser i årene fremover grundlæggende vil være afhængig af nogle strukturelle forhold såsom f.eks. at vi bliver ældre og at olie- og gasressourcerne udtømmes. Og så afhænger den selvfølgelig af renteudviklingen.

Nikolaj Villumsen forstod, at den strukturelle saldo handler om at undgå at for-gælde kommende generationer, men problemet er, at vi i nullerne fejlberegne den. Det er ganske rigtigt, at der er forskel på beregningerne, men det gjaldt alle beregningerne, at det så enormt godt ud i nullerne – lige frem til krisen. Vi havde ikke forudset, at vi var på vej ind i en krise. Nu har vi en situation, hvor vismændene har korrigeret deres beregninger og erkendt, at de har regnet forkert. Hvilke konsekvenser drager økonomiministeren heraf?

Per Clausen syntes, det var en god redegørelse, økonomiministeren gav. Han mente, den bekræftede det, hun startede med at sige, nemlig at der ikke findes en objektiv sandhed i økonomien. Netop derfor er det mærkeligt, at økonomiministeren hæfter sig ved tallet 0,5 pct. af BNP. Selvfølgelig har regeringen valgt den metode, man mener er den mest korrekte, men da man havde diskussionen med vismændene om, hvorvidt tallet for det strukturelle overskud i årene frem til krisen var 1,5 pct. eller 2 pct., endte det med, at de sagde, det godt kunne være, regeringen havde ret, men at tallet lå mellem 0,5 pct. og 2,5 pct.

Når man diskuterer, om man skal gennemføre stramninger i den økonomiske politik for at nå tallet 0,5 pct., er det lidt spændende, hvis man sagligt set kan nå frem til et resultat, som er anderledes. Så er det et problem, at man har en fast regel.

Økonomiministeren indrømmede, at der er forskellige måder at beregne det på. Det er det, der giver økonomerne lidt spænding i tilværelsen, og det er en interessant faglig diskussion. Men danskerne skal kunne være sikre på, at der er orden og stabilitet, og at der skal være et mål, som beregnes ud fra en bestemt metode. Økonomiministeren brugte det billede, at hun vejede sig på den samme vægt på samme tidspunkt hver uge, for hvis hun vejede sig på forskellige vægte, fik hun forskellige resultater. Økonomiministeren syntes, det var godt, at man havde forskellige beregninger, så længe man respekterede, at de havde lidt forskellige formål og spillede forskellige roller.

Med hensyn til den historiske vurdering af, hvad der skete i det første årti, viser en række centrale nøgletal, at den danske økonomi sådan set var sund. Vi havde en relativ lav gældsætning, nemlig på 43 pct., mens grænsen er 60 pct. Vi betalte afdrag på den danske statsgæld. Den helt store udfordring for dansk økonomi var den markante forværring af konkurrenceevnen, som fandt sted i det første tiår af dette årtusinde. Økonomiministeren pegede på, at skiftende regeringer havde holdt fast i reformperspektivet, hvilket gjorde, at det danske arbejdsmarked bidrog til, at de fleste, der mistede deres job, hurtigt fik et andet, således at vores lang-tidsledighed er lavere end i mange andre lande.

Nikolaj Villumsen mente, det ikke bare var en interessant akademisk diskussion, når man har gjort det strukturelle underskud til et og alt i den økonomiske politik. Så bliver det afgørende for, om man kan hæve et anlægsloft, og om man kan foretage en økonomisk kickstart. Han påpegede igen, at samtlige beregninger i nullerne viste forkert. Vi har bundet os til at følge en regel i et og alt, som er fuldstændig umulig i forhold til realiteterne.

Per Clausen spurgte, om regeringen mente, dens måde at beregne det strukturelle underskud på er væsentlig bedre end vismændenes, eller er der den samme usikkerhed i regeringens beregninger?

Økonomiministeren var uenig med Nikolaj Villumsen i, at den strukturelle saldo ikke sagde noget om virkeligheden. Hun var også uenig i, at den strukturelle saldo er det eneste mål i den økonomiske politik. Det er fuldstændig rigtigt, at der er taget en politisk beslutning om at fremme vækst og beskæftigelse på andre måder end ved at gældsætte landet yderligere. Regeringen har tværtimod truffet beslutning om at konsolidere dansk økonomi.

NOT **Økonomiministeren** sagde til Per Clausen, at hun ikke kendte usikkerhedsmargenen i regeringens beregninger, men det ville hun sende et skriftligt notat om.

Nikolaj Villumsen pegede på, at det lige præcis var den økonomiske politik, man havde ført i nullerne, som havde ført til den større gældsætning. Fra 2008 med et kæmpe overskud gik vi i 2009 til et kæmpe underskud på statsfinanserne. Hvis vi kan blive enige om, at der var noget galt, skal vi så ikke drage nogle konsekvenser nu?

Økonomiministeren erklærede sig fundamentalt uenig med Nikolaj Villumsens forestilling om, at det var den danske finanspolitik, som førte til den finansielle krise. Vi var i en situation, hvor Danmark afbetalte på sin gæld. Økonomiministeren gentog, at det store problem er vores konkurrenceevne.

Nikolaj Villumsen spurgte, om det betød, at det var forkert, når økonomiministeren den 8. februar 2012 sagde, at landene havde været i en langt bedre økonomisk kondition, hvis vi havde haft finanspagten før krisen.

Økonomiministeren mente, at en lang række lande i Europa og USA ville have haft en fordel af at få styr på deres offentlige finanser på et tidligere tidspunkt. Hun mente stadig væk, at hendes bemærkning om finanspagten stod ved magt.

Nikolaj Villumsen påpegede igen, at lande som Danmark, Irland og Spanien havde overskud på statsfinanserne, lige indtil krisen satte ind.

Økonomiministeren kunne ikke forstå, hvor Nikolaj Villumsen ville hen, men hun erklærede sig villig til at besvare skriftlige spørgsmål.

Nikolaj Villumsen ville gerne følge op med skriftlige spørgsmål.

Mødet slut kl. 12.40.